

မြန်မာနိုင်ငံ

၂၀၁၀ ရှေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီး မတ်လအကုန်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်အစိုးရက သိသာထင်ရှားသော လှုပ်ရှားမှုများပြုခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေမှာ ၂၀၁၁ တွင် ဆိုးရွားနေခြင်းဖြစ်သည်။ လွှတ်လုပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ ဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် စုရုံးခွင့်များကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သတင်းထောက်များအား ယခင်ကပိတ်ပင်ထားသည့် အကြောင်းအရာများကို ရေးသားဖိုလမ်းဖွင့်ပေးပြီး အင်တာနက်စာမျက်နှာများ ပိုမိုရရှိသုံးနိုင်ရန် တိုးမြှင့်ပေးခြင်းအပါအဝင် သတင်းမီဒီယာချုပ်ချယ်မှုများကို လျှော့ချပေးခဲ့သော်လည်း စာမူစီစစ်ရေးအဖွဲ့က အခြားအရေးကြီးသောအမျိုးသားရေးကိစ္စများ ရေးသားမှုကိုကား တင်းကျပ်စွာပိတ်ပင်ထားသည်။

မေလနှင့်အောက်တိုဘာလတွင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ၃၁၆ ဦးခန့်ကို အားအစိုးရက လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မြောက်များစွာသောနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ထောင်ကျခံနေဆဲဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ကြာရှည်စွာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားမှုများ ပျက်သွားပြီး၊ ၂၀၁၁ တွင် တိုင်းရင်းသား ပဋိပက္ခများ ပိုမိုတိုးမြှင့်များလာခဲ့သည်။ မြန်မာစစ်တပ်က အရပ်သားများအပေါ် လက်လွတ်စပယ် တိုက်ခိုက်မှုများ၊ လူများအား ခိုင်းအဖြစ်အသုံးပြုခြင်း၊ လိင်အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ဥပဒေသတ်ဖြတ်မှုများနှင့် အတင်းအဓမ္မလုပ်အားပေးစေခိုင်းမှုများ အပါအဝင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာနေရာများတွင် အရပ်သားများအား ညှဉ်းဆဲမှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်အား ဖွဲ့စည်းရန် နိုင်ငံပေါင်း ၁၆ နိုင်ငံက ထောက်ခံခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့မှာမူ မည်သည့်နိုင်ငံမျှ ကုလသမဂ္ဂ၌ တာဝန်ယူ ဦးဆောင်ခြင်းမရှိပေ။ စနစ်တကျ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကို ဆက်လက် လုပ်နေကြောင်း သက်သေအထောက်အထားများရှိနေသော်လည်း နိုင်ငံခြားအရာရှိများက အစိုးရ၏ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအပေါ် အကောင်းမြင်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲသည့်လက္ခဏာများ၊ သို့သော် မည်မျှတည်တံ့ခိုင်မြဲမည်ကိုကား မသိနိုင်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဒေသနှင့်ပြည်နယ်လွှတ်တော် ၁၄ ခုတို့ က ၂၀၁၁ ဇန္နဝါရီလကုန်ပိုင်းတွင် အစည်းအဝေးကျင်းပခဲ့ကြသည်။ စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှုမှ အစိုးရသစ်သို့ တရားဝင်အာဏာလွှဲပြောင်းမှုအား မတ်လ ၃၀ တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စစ်အရာရှိဟောင်းများက အစိုးရထိပ်တန်းနေရာများကိုယူခဲ့သည်။ နယ်စပ်ဒေသလုံခြုံမှု၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးနှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးနေရာများကိုပါ ရယူရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက အာမခံပေးထားသည်။ စစ်အရာရှိဟောင်းနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းဖြစ်သူ သိန်းစိန်အား သမ္မတအဖြစ်ရွေးကောက်တင်မြောက်ခဲ့သည်။ အောက်လွှတ်တော်၏ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူမှာလည်း စစ်အရာရှိဟောင်းဖြစ်သည်။ စစ်အစိုးရကကျောထောက်နောက်ခံပေးခဲ့သည့် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီတွင်လည်း မြောက်များစွာသောစစ်အရာရှိဟောင်းများက အရေးကြီးသော ရာထူးနေရာများကိုယူထားသည်။

မတ်လ၌ သမ္မတသိန်းစိန်၏ အဖွင့်မိန့် ခွန်းအာဘော်သည် အတော် အသင့်အတင့်ရှိပြီး၊ အပြုသဘောဆောင်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၃ နှစ်ကြာအောင်အုပ်ချုပ်ခဲ့သည့် စစ်အစိုးရထက်သာလွန်အောင် ပြောင်းလဲမှုများကို ပိုမို ပြုလုပ်သွားမည်ဟုလည်း ကတိပြုခဲ့သည်။ အစိုးရကဦးစားပေးဆောင်ရွက်သွားမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရေး၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူပျောက်ရေး၊ ပညာရေးမြှင့်တင်ရေးနှင့် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပါဝင်သည်။ ဩဂုတ်လတွင် အစိုးရခေါင်းဆောင်များက ပြည်ပရောက် နိုင်ငံရေးသမားများအား တုံ့ပြန်ပြီးအပြစ် မပေးကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာနိုင်ကြောင်း ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။

လွှတ်တော်အမတ်များက အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် အကြောင်းအရာတစ်ခုခုအား ဆွေးနွေးလိုပါက နှစ်ပတ်ကြိုတင် တင်ပြရပြီး၊ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ကို ယူရသည်။ ယခင်က သတိကြီးစွာဖြင့် ကိုင်တွယ်ခဲ့ရသည့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအား

လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးရေး၊ ကြာရှည်စွာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခံနေရသည့် ရိုဟင်ဂျာ လူနည်းစုများအား နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့် ရေး၊ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများ သင်ကြားမှုကို ပိတ်ပင်ထားသည့် အကြောင်း များကို လွှတ်တော်သစ်တွင်ဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့အပြင်၊ (အကယ်၍ ထိုမူကြမ်းအား မပြောင်းခဲ့လျှင်) အစိုးရကရေးဆွဲခဲ့သည့်မူကြမ်းက အသင်းအဖွဲ့ များနှင့်သမဂ္ဂအဖွဲ့ များကိုဖွဲ့ စည်းနိုင်ရန် နိုင်ငံသားများအား ခွင့်ပြုထားသည်။

ကုန်သွယ်မှုသမဂ္ဂများဖွဲ့ စည်းမှု၊ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်နှင့် ကြာရှည်စွာ ဖိနှိပ်ခံနေရသည့် အတိုက်အခံပိတ် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ပါဝင်လာနိုင်ရန် လမ်းဖွင့်ပေးသည့် နိုင်ငံရေးပါတီစာရင်းသွင်းမှဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို လွှတ်တော်သစ်တွင် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းသည် အားကျစရာဖြစ်သော်လည်း ထိုအရာများအား မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်နှင့် လူထုပါဝင်မှုအဆင် မည်သည့်အတိုင်းအတာရှိမည်မှာ မသိနိုင်ပေ။

မဂ္ဂဇင်းနှင့်သတင်းစာများ၌ ဝါဒဖြန့် ချိမှုများကို ဖယ်ရှားခဲ့ပြီး၊ အချိန်ကြာမြင့်စွာ တားမြစ်ထားသည့် အောင်ဆန်းစုကြည် အကြောင်းပြောခွင့်နှင့် သူမခါတ်ပုံများ ပြခွင့်ကို ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး၊ အချို့ ကိစ္စများတွင်သတင်းမီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်များ ပေးခဲ့ သည်။ သို့ သော်စာပေစိစစ်ရေးအဖွဲ့ က ရန်ကုန်အလယ်ပိုင်း၌ ဗုံးပေါက်ကွဲမှုအား စွဲဒီယို မှတ်တမ်းတင်မှုဖြင့် အသက် ၂၁ အရွယ် လူငယ်အား ၂၀၁၀ စက်တင်ဘာလတွင် ထောင်ဒဏ် ၁၆ နှစ်ချခံခဲ့ရသည့် အကြောင်းအပါအဝင်၊ သတင်းမီဒီယာသမား ၂၀ ဦးခန့် ထောင်ကျခံ နေရသည့်အကြောင်းများ စသည့် နိုင်ငံရေးအရ sensitive ဖြစ်သည့်အကြောင်းများကို မရေးသားရန် ပိတ်ပင်ထားမြဲဖြစ်သည်။

စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်တွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများနှင့် သံအမတ်ဟောင်း ၁၅ ဦးပါဝင်သည့် အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်သစ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများအရ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်မှာ တရားမဝင်ပိတ်မြစ်သော်လည်း၊ သူမ၏ထောက်ခံသူများနှင့် တွေ့ဆုံရန် ခရီးသွားလာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အောင်ဆန်းစုကြည်အား မတ်လကတည်းက ပေးခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လတွင် သမ္မတသိန်းစိန်နှင့်တွေ့ဆုံရန် အေဖုက နေပြည်တော်သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ နေပြည်တော်အား ၂၀၀၅ တွင် တရားဝင်တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ထိုခရီးစဉ်မှာ အေဖု၏ ပထမဆုံးအကြိမ် မြို့တော်သို့ သွားရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံဘာလတွင်ရှိ က နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် ပြန်လည်စာရင်းတင်မည်ဟု ကြေငြာခဲ့ပြီး၊ ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ ပါဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အေဖုက အမတ်လောင်းအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခနှင့် စစ်ပွဲဒဏ်ကြောင့်အတင်းနေရာရွှေ့ ပြောင်းမှု

နှစ်ပေါင်းကြာရှည်စွာ သဘောတူညီထားသည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှုများ ပျက်ပြားနေကာ၊ ၂၀၁၁တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အစိုးရတပ်များနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုများကြား ပစ်ခတ်မှုများ ပြန့်ပွားလာခဲ့ သည်။ အရှေ့မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကရင်ပြည်နယ်တွင် တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံး DKBA မှ ခွဲထွက် အဖွဲ့ က ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပြင်းထန်စွာတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ဒုက္ခသည်ပေါင်း ၂၀၀၀၀ ခန့် မှာထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ စစ်သားအများစုက မြန်မာစစ်တပ်အောက်ရှိ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ သို့ ပြောင်းလဲရန်ငြင်းဆန်ခဲ့ကြပြီး၊ ၁၆ နှစ်ကြာ အပြစ်အခတ်ရပ်စဲမှုကို စွန့် လွှတ်ခဲ့ကြသည်။

မတ်လတွင် ရှမ်းပြည်တပ်မတော် (မြောက်ပိုင်း) SSA (North) က တပ်အင်အားစုဆောင်းခြင်းကို ရပ်နားပြီးအစိုးရလက်အောက်ရှိ ပြည်သူ့ စစ်အသွင်ပြောင်းရန် ငြင်းဆန်ခဲ့မှုများကြောင့် မြန်မာစစ်တပ်က ရှမ်းပြည်စစ်တပ် (မြောက်ပိုင်း) ကို တိုက်ခိုက်ပြီး၊ ၁၉၈၉ တွင် သဘောတူညီခဲ့ သည့်အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် တိုက်ခိုက်မှုများကအရပ်သား ၃၀၀၀၀ ခန့် ကိုအတင်းနေရာရွှေ့ပြောင်းမှုဖြစ်စေခဲ့သည်။

ဇွန်လတွင်တရုတ်နယ်စပ်ရှိ၊ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဒုတိယအကြီးဆုံးလက်နက်ကိုင်အ

ဖွဲ့ ဖြစ်သည့် ကချင်ပြည်လွတ်လပ်ရေး စစ်တပ် KIA နှင့် မြန်မာစစ်တပ်ကြား တိုက်ခိုက်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး၊ ၁၉၉၄ တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို ချုပ်ငြိမ်းစေခဲ့သည်။ ဒေသခံ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ များက တိုက်ပွဲစတင်ဖြစ်ပွားသည့် နှစ်လတာအတွင်း မြန်မာစစ်တပ်က မိန်းကလေးငယ်များနှင့် အမျိုးသမီးပေါင်း ၃၅ ယောက်အား မုဒိမ်းကျင့်မှုများ နှင့်လိင်အကြမ်းဖက်မှုများကျူးလွန်ခဲ့ကြပုံကို အစီရင်ခံခဲ့ကြသည်။အရပ်သား ၃၀၀၀၀ ကျော်မှာစစ် ဘေးဒဏ်ကြောင့် ပြည်တွင်း၌အတင်းနေရာ ရှေ့ပြောင်းခဲ့ရပြီးထောင်ပေါင်းများစွာမှာ တရုတ်ပြည်၌ ခိုလှုံခဲ့ကြသည်။ ပြည်သူများသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ညှဉ်းပန်းမှုများဖြစ်သည့် အတင်းလုပ်အားပေးစေခိုင်းမှု၊ ဥပဒေပြင်ပ၌သတ်ဖြတ်မှုများ၊ လက်လွှတ်စပယ် မီး ရှို့ မှုများမှ ထွက်ပြေးလာခဲ့သည်။

မြန်မာတပ်က ဥစ္စာပစ္စည်းများခိုးယူမှု၊ ရိုက်နှက်မှု၊ နှိပ်စက်မှု၊ အတင်းလုပ်အားပေးစေခိုင်းမှု၊ ဥပဒေ ပြင်ပ၌ သတ်ဖြတ်မှု နှင့် လူသတ်မိုင်းများအား အသုံးပြုခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့်ဥပ ဒေကိုချိုးဖောက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများနှင့်မိန်းကလေးငယ်များ အပေါ်လိင်အကြမ်းဖက်မှုမှာ အလွန်ဆိုးရွားသည့် ပြဿနာဖြစ်သော်လည်း ကျူးလွန်သူများအား အပြစ်ပေးသည်မှာ ရှားပါးသည်။ အစိုးရက ကလေးစစ်သား အသုံးပြုမှုကို ရပ်ဆိုင်းရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့နှင့် လက်တွဲပြီးလုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်းကလေးစစ်သားများကို ဆက်လက်စုဆောင်းအသုံးပြုနေခြင်းဖြစ်သည်။

ဇန္နဝါရီလတွင် ကရင်ပြည်နယ်၌ မြန်မာစစ်တပ်က တိုက်ပွဲများဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် စစ်ဆင်ရေးနေရာများတွင် ရဲဘက်များကို ပေါ်တာများ အဖြစ်အတင်းအသုံးပြုခဲ့သည်။ထောင်များနှင့်အလုပ်ကြမ်းစခန်းများမှ ရဲဘက် ရာပေါင်း များစွာကို ရှေ့ တန်းသို့ သွားခိုင်းခြင်း၊ စစ်တပ်အထောက်အပံ့များနှင့် ပစ္စည်းများကိုရှေ့တန်းသို့ သယ်ဆောင်ခိုင်းခြင်း၊ ‘လူခိုင်းများ’ များဟုခေါ်သည့် လူသတ်မိုင်းများကို ရှင်းလင်းရန် (သို့) တိုက်ခိုက်မှုများကိုကာကွယ်ရန်အသုံးပြုခြင်းများကိုနှစ်ပေါင်းကြာရှည်စွာ လုပ်နေကြသည်။ အတင်းစေခိုင်းမှုများအား ထမ်းဆောင်နေစဉ် ပေါ်တာများမှာ မကြာခဏ နှိပ်စက်၊ ရိုက်နှက် ညှဉ်းပန်းမှုများကို ခံရသည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ များသည်လည်း ဆိုးရွားသည့် ချိုးဖောက်မှုများဖြစ်သည့်ကလေးစစ်သား များအသုံးပြုခြင်း၊ ဥပဒေပြင်ပ၌သတ်ဖြတ်မှုများနှင့် အရပ်သားနေရာများတွင်လူသတ်မိုင်းများအသုံးပြုမှုများ လုပ်နေကြသည်။

မြန်မာပြည်အရှေ့ဘက်တွင် စစ်ပွဲဒဏ်ကြောင့် လူပေါင်း ၅၀၀၀၀၀ ခန့် အတင်းနေရာရှေ့ပြောင်းမှုဖြစ်ခဲ့ရပြီး ထိုင်း နိုင်ငံရှိစခန်းများတွင် ဒုက္ခသည်ပေါင်း ၁၄၀၀၀၀ ရောက်ရှိလာရသည်။ ၂၀၁၁ တွင် ထိုင်းအာဏာပိုင်များက ဒုက္ခ သည်များကို မိမိနေရာသို့ ပြန်ရန်တောင်းဆိုမှုများ ပိုမိုပြုလာခဲ့သည်။ ထိုတောင်းဆိုမှုများကို မြန်မာအစိုးရက ကြိုဆိုခဲ့ သည်။ ထိုသို့ စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားနေသည့်ဒေသများသို့ ဒုက္ခသည်များအားပြန်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည်လုံခြုံရေးနှင့် မကင်းဘဲ၊ စိုးရိမ်မှုများ ဖြစ်စေသော်လည်း၊ ဥရောပသမဂ္ဂအာဏာပိုင်များက ဒုက္ခသည်များကို ပြန်ခိုင်းဖို့ ပြင်ဆင်မှုများအတွက် ကူညီထောက်ပံ့ရာတွင် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အာဏာပိုင်များကလည်း ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်စခန်းများကို ပိတ် ပြီး၊ ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ပို့ရန် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို ပိုမိုပြုလာခဲ့သည်။ ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည် ၂၈၀၀၀ ခန့်က ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိတရားဝင်စခန်းတွင်နေထိုင်ပြီးအခြား ၂၀၀၀၀ ခန့် မှာတဲကုပ်များ (သို့) နယ်စပ်ဒေသများတွင် အရပ်သားလူထုများနှင့် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

သန်းပေါင်းများစွာသောရှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၊ ဒုက္ခသည်များနှင့် နိုင်ငံရေးခိုလှုံသူများမှာ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ မလေးရှားနှင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

နိုင်ငံတကာမှ အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ

၂၀၁၁ တွင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၆ နိုင်ငံက မြန်မာနိုင်ငံရှိအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့ အခွင့်အရေးနှင့်လူသားချင်းစာ နာထောက်ထားသောဥပဒေများကိုချိုးဖောက်မှုများအတွက်ကုလသမဂ္ဂ ဦးဆောင်သည့်စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်ကို

ဖွဲ့ စည်းရန်ထောက်ခံခဲ့ကြသော်လည်း လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်သွားရန် မည်သည့်နိုင်ငံမျှဦးဆောင်မှုမရှိချေ။ နိုင်ငံအများစုက ‘စောင့်ကြည့်ကြတာပေါ့’ ဆိုသည့်မူကိုကျင့်သုံးပြီး၊ အစိုးရ၏ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာကတိကဝတ် များကိုကြည့်ပြီး၊ အောင်ဆန်းစုကြည်၏ သတိဖြင့်အကောင်းမြင်ရန်နှင့် ‘ပြင်းလဲဖို့ အခွင့်အလမ်း’ ရှိကောင်း ရှိနိုင်မည် ဟူသော ပြောဆိုချက်များ ကိုသုံးကြသည်။

မေလတွင် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏အထူး

ကိုယ်စားလှယ် Vijay Nambiar ကမြန်မာနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ သူက အစိုးရ၏ပြောင်းလဲမှု ပန်းတိုင်များအပေါ်အကောင်းမြင်ကြောင်းဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများလွတ်ပေးရာတွင်နိုင်ငံတ ကာမျှော်လင့်ထားသလောက် ဖြစ်မလာကြောင်းဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး Ban Ki-moon က ဩဂုတ်လ၌ ထုတ်ပြန်သည့်အစီရင်ခံစာတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်ရည်ရွယ်ချက်များအား လက်တွေ့ အကောင်အ ထည်ဖော်လုပ်ဆောင်သွားရန်နှင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများလွတ်ပေးရန်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ များနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးရယူ ရန်နှင့်၊ အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ချုပ်ချယ်မှုများအား ပယ်ဖျက်ရန် တို့ကို ပြုလုပ်ရန်ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင် နိုင်ငံတကာ၏ ယုံ ကြည်ချက်ကို ကျဆုံးစေမည်ဖြစ်ကြောင်းသတိပေးခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏အထူးကိုယ်စားလှယ်တော် Tomas Ojea Quintana ကဩဂုတ်လတွင်မြန်မာ နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီးပြောဆိုရာတွင် အပြုသဘောသို့ ပြောင်းလဲမှုများရှိနေသော်လည်း ‘စစ်ဆေးမေးမြန်း စဉ်အတွင်းနိုင်စက်မှုနှင့်ရက်စက်စွာ ဆက်ဆံသည့် စွဲချက်များဆက်လက်ရှိနေကြောင်း’ နှင့် ‘ဆိုးရွားသည့်လူ့ အခွင့် အရေးဆိုင်ရာစိုးရိမ်မှုများ ဆက်လက်ရှိနေ’ သည်ဟုပြောဆိုခဲ့သည်။ အထွေထွေညီလာခံသို့ တင်ပြခဲ့သည့် ၎င်း၏အစီ ရင်ခံစာတွင် Quintana က ‘လူမှုဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ အရပ်သားဆိုင်ရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင် ရာအခွင့်အရေးများစသဖြင့် မြောက်များစွာသော လူ့ အခွင့်အရေးများပြဿနာများရှိနေပြီဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့ ကိုကိုင် တွယ်ဖြေရှင်းသွားဖို့ လိုတယ်’ ဟုပြောဆိုခဲ့သည်။

အစိုးရ၏ လတ်တလောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများမှာ ပိတ်ဆို့ မှုများကိုပယ်ဖျက်ရလောက်အောင် လုံ လောက်မှုမရှိဟု အမေရိကန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ ဩစတြေးလျ၊ ကနေဒါနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတို့က ဆိုကာ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ကုန်သွယ်မှုနှင့် ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ပိတ်ဆို့မှုများကို ဆက်လက်လုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ စက်တင်ဘာလနှင့် နိုဝင်ဘာလတွင်မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်အထူးကိုယ်စားလှယ် နှင့်ပေါ်လစီညှိနှိုင်းရေးမှူးတာဝန်ခံဖြစ်သူ Derek Mitchell က မြန်မာနိုင်ငံသို့ တရားဝင်သွားရောက်မှုများပြုခဲ့သည်။ Mitchell ကပြောင်းလဲမှုများ သည် ဩဇာညောင်းသည့် ပြောင်းလဲမှု အသွင်သို့ ကူးပြောင်းသွားနိုင်သည်ဟု သတိဖြင့် အကောင်းမြင်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။ သို့သော်၎င်းက ‘ပြောင်းလဲမှုနှင့်အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးအား အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ရိုးသားမှုနှင့်စစ်မှန်သောကတိကဝတ်ဖြစ်ကြောင်းကို သက်သေပြနိုင်ရန် သိသာမြင်သာသောလုပ် ဆောင်မှုများ ကို အချိန်အတိုင်းအတာတခုအတွင်း လုပ်ဆောင်သွားဖို့’ လိုကြောင်း အစိုးရအားတိုက်တွန်းခဲ့သည်။ မေလနှင့်ဇွန် လတွင်အမေရိကန်လွှတ်တော်အမတ် John McCain ကထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်ရှိဒုက္ခသည်အသိုင်းအဝန်းများသို့ သွားရောက်ခဲ့ပြီး၊ အစိုးရနှင့်အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ ဆုံခဲ့သည်။

နိုဝင်ဘာလ၌ သမ္မတ Barack Obama က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ‘ပြောင်းလဲမှုတစ်စွန်းတစ’ မြင်ရကြောင်း၊ အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး Hillary Clinton က ဒီဇင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သွားရောက်မည် ဖြစ်ကြောင်းကြေငြာခဲ့သည်။ ထိုသွားရောက်လည်ပတ်မှုမှာ အနှစ် ၅၀ အတွင်း အမေရိကန် ခေါင်းဆောင်၏ ပထမဆုံးအကြိမ်သွားရောက်မှု ဖြစ်ခဲ့သည်။

နိုဝင်ဘာလတွင်ကျင်းပခဲ့သည့် အာဆီယံအစည်းအဝေးတွင် ၂၀၁၄ ၌ မြန်မာနိုင်ငံက အာဆီယံ သဘာပတိ နေရာယူမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုနှစ်တွင် အာဆီယံအစည်းအဝေးအားလက်ခံကျင်းပသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေငြာခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းများဖြစ်သည့် တရုတ်၊ အိန္ဒိယ နှင့်ထိုင်းနိုင်ငံများက မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ကျယ်ပြန့် စွာကုန်သွယ်မှုများနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကို ဆက်လက်လုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ရေအားလျှပ်စစ်နှင့်

သယံဇာတ ပစ္စည်းများထုတ်ယူခြင်းများကို လုပ်သည်။မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝဓါတ်ငွေ့ မှ အမေရိကန်ဒေါ်လာဘီ လျှံနှင့်ချီပြီး ဝင်ငွေ ရနေမြဲဖြစ်သည်။ သို့သော်ထိုဝင်ငွေမှ အနည်းငယ်မျှကိုသာ လူမှုဝန်ဆောင်ပိုင်းများဖြစ်သည့် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးများတွင် သုံးသည်။

တရုတ်နိုင်ငံသည် ရထားလမ်းဖောက်လုပ်မည့် အစီအစဉ်အပါအဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံအနောက်ခြမ်း မှ ယူနန်ပြည် သို့ ဆက်ထားသည့် ရေနံဓါတ်ငွေ့ သယ်ဆောင်သည့် မြေအောက်ပိုက်လိုင်းနှစ်ခုကို စတင်တည်ဆောက်နေပြီဖြစ် သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းတွင် ဧရာဝတီမြစ်၌ ရေအားလျှပ်စစ်ရေကာတာ များကို တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်း သားလူနည်းစုများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိရောက်သည့်ရလဒ်များအပေါ် ပြည်တွင်းငြင်းခုံမှုများ ပြင်းထန်စွာရှိခဲ့ သည်။အချို့ ရွာသားများမှာ ရေကာတာစီမံကိန်းများကြောင့် အတင်းနေရာရွှေ့ ပြောင်းခဲ့ရသည်။စက်တင်ဘာလကုန် ပိုင်းတွင်သမ္မတသိန်းစိန်က ရေကာတာမှ အကြီးဆုံးဖြစ်သည့် မြစ်ဆုံ ရေကာတာကိုရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။ ထိုသို့ ရပ် ဆိုင်းခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကောင်းစွာလက်ခံခဲ့ကြသော်လည်း၊တရုတ်အစိုးရကဝေဖန်ခဲ့သည်။

အချို့ သောတရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ဆိုးကျိုးမှများကို ဖြစ်စေသည်။ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း၌ စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် မြန်မာအာဏာပိုင်များက ပြည်သူ့ မြေယာများကို သိမ်းပိုက်ယူသည်။ အန္တိယနိုင်ငံက မြန်မာနိုင်ငံအနောက်ဘက်ရှိ ကာလဒန်မြစ်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်နေသည့်စီမံကိန်းကို ၂၀၁၁ တွင်လုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ ၎င်းက သတ္တုတွင်းတူးဖော်မှုများတွင်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာအစိုးရသည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သဘာဝဓါတ်ငွေ့ ရောင်းချခြင်းမှ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ အများဆုံး ရရှိသည်။ ၂၀၁၃တွင် တရုတ်၏ မြေအောက်ရေနံဓါတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းစီမံကိန်းပြီးဆုံးပါက၊ ထို နိုင်ငံခြားဝင်ငွေအား ပိုမိုများလာစေမည်ဖြစ်သည်။

မြောက်ကိုးရီးယား မြန်မာနိုင်ငံအား လက်နက်ရောင်းချနေခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကော်စီ၏ လက်နက်တိုးပွားမှုကိုပိတ်ပင်ခြင်း ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်ချိုးဖောက်ရာရောက်သည်ဟု အမေရိကန်အစိုးရက မကြာခဏပြောဆိုသော်လည်း၊ ရုရှားနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် မြောက်ကိုးရီးယားတို့က မြန်မာနိုင်ငံအားလက်နက်များ ဆက်လက်ရောင်းချနေပြီဖြစ်သည်။